

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/14344,Ruch-Wolnosc-i-Pokoj-w-Szczecinie.html>
19.05.2024, 08:47

Ruch Wolność i Pokój w Szczecinie

Ruch Wolność i Pokój w Szczecinie. Powstał w 1985 pod wpływem ogólnopolskiego gestu solidarności z Markiem Adamkiewiczem – studentem Uniwersytetu Szczecińskiego, który został skazany na 2,5 roku pozbawienia wolności za odmówienie złożenia przysięgi wojskowej. Uczestnikami ruchu byli m.in.: Marek Adamkiewicz, Bartosz Sawicki, Krzysztof Jurski, Maciej Dymny, Wojciech Tadajewski, Robert Naklicki, Wojciech Woźniak. W 1987 Służba Bezpieczeństwa założyła SOR krypt. Zespół – była to kontynuacja kwestionariusza operacyjnego z 1986 dotyczącego M. Adamkiewicza.

Wśród uczestników ruchu powszechna była niechęć do służby wojskowej. WiP stał się alternatywą dla ludzi młodych, którzy bardziej cenili „wolność”, niż odgórne dyrektywy i sztywne programy polityczne. Najczęstszą formą protestu było rozwieszanie plakatów, rozrzucanie ulotek o treści politycznej oraz organizowanie happeningów i manifestacji - nawet za cenę ujawnienia się. Dlatego też przeprowadzane akcje miały być nagłaśniane. Notorycznie zdarzały się zatrzymania uczestników ruchu (także te profilaktyczne na 48 godzin), rozmowy operacyjne i orzekanie grzywien przez Kolegium ds. Wykroczeń. Szczeciński WiP dbał bardziej o spójność grupy, niż zgodność z programem ruchu, którego naczelnymi hasłami były m.in.: prawa człowieka, zagrożenie wojną, ochrona środowiska, tolerancja, a przede wszystkim sprzeciw wobec sytuacji w kraju. W działalności szczecińskiego WiPu nie dało się jednak wyróżnić konkretnego zagadnienia, z którym grupa szczecińska mogłaby się identyfikować. Podczas manifestacji protestowano przeciwko służbie wojskowej i domagano się uwolnienia osób skazanych za jej odmowę – jednocześnie prowadzono akcje na rzecz służby zastępczej. 20 III 1987

zorganizowano protest przeciwko zatrucaniu środowiska przez Zakłady Chemiczne „Police”, budowie elektrowni w Żarnowcu oraz powstaniu wysypiska odpadów radioaktywnych w Międzyrzeczu. Uczestnicy byli ubrani w białe koszulki, na których były wypisane hasła m.in. „Międzyrzecz atomowym śmietnikiem Europy”, „Police pracują i trują Ciebie też”, „Żarnowiec na Madagaskar” – o samym przebiegu demonstracji poinformowało Radio Wolna Europa. Podczas tej akcji zatrzymano kilkanaście osób, z którymi przeprowadzono rozmowy wyjaśniające – niektórzy, z M. Adamkiewiczem na czele, zostali ukarani grzywnami. Na początku 1988 skazano W. Woźniaka na 2 lata i 3 miesiące więzienia za uchylenie się od służby wojskowej.

27 III 1989 zorganizowano legalny tzw. Marsz Wielkanocny, który oficjalnie miał mieć wydźwięk pokojowy i ekologiczny. W trakcie marszu eksponowano transparenty „Wolność i Pokój”, „Elektrownia atomowa – śmierć głodowa”, ale także „Europa bez obcych wojsk”, „Afganistan wolny. Polska wolna. Rosjanie do domu”. Ponadto wznoszono okrzyki: Więcej leków niż ubeków”, „Młodzież partię rozliczy”, „Czołgi do Wołgi”.

Powszechne były akcje, podczas których wieszano na budynkach transparenty o zagrożeniu ekologicznym, tematyce wojskowej i politycznej („Nie chcemy Czarnobyli. Rok temu był Czarnobyl”, „Odmowa służby wojskowej prawem każdego”, „Uwolnić więźniów politycznych”). Ponadto organizowali manifestacje i kolportaż ulotek związanych z rocznicami Sierpnia '80 (wraz ze szczecińskim podziemiem „S”) czy Marca '68. Działacze WiP byli widocznymi także podczas wizyty papieża Jana Pawła II w Szczecinie w VI 1987. W VII 1988 chcieli zorganizować manifestację podczas wizyty Gorbaczowa – w efekcie większość działaczy zatrzymano na 48 godzin. Podczas strajków w VIII 1988 nawiązano kontakty z członkami MKS – pomagano m.in. w kolportażu ulotek. W 1989 M. Adamkiewicz wszedł do tzw. Obywatelskiego Komitetu Porozumiewawczego ds. wyborów do Sejmu i Senatu Regionu Pomorze Zachodnie. Od IX 1989 SB obserwowała zanik działalności Ruchu.

Szczeciński WiP wydawał kwartalnik „Pismo Ruchu Wolność i

Pokój” oraz dwutygodnik „Ad Vocem”. Przez cały okres działalności członkowie Ruchu nawiązywali kontakty z przedstawicielami „WiP” z innych ośrodków i ruchami pacyfistycznymi na Zachodzie oraz brali udział w ogólnopolskich zjazdach organizacji.

Marcin Ozga

[Region Pomorze Zachodnie, Szczecin](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)